

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“, СЕЛО СТОЖЕР

9350 СЕЛО СТОЖЕР, ОБЩИНА ДОБРИЧКА, ОБЛАСТ ДОБРИЧ, УЛ. „ОПЪЛЧЕНСКА“ 34 Б

GSM: +359 885 147 971; e-mail: info-800054@edu.mon.bg

Утвърждавам!

Директор:

Станка Иванова

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ**

**ОУ „ХРИСТО БОТЕВ“
С.СТОЖЕР, ОБЩИНА ДОБРИЧКА**

учебна 2024/2025 година

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

1. Необходимост от училищна програма
2. Мисия и Визия на училището по отношение на превенция на ранното напускане на училище
3. SWOT анализ
  - 3.1. Силни страни
  - 3.2. Слаби страни
  - 3.3. Възможности
  - 3.4. Заплахи /опасности
4. Целева група
5. Стратегически въпрос
6. Цели на програмата
7. Задачи и дейности за постигане на реални резултати

В Ъ В Е Д Е Н И Е

Програмата за превенция на ранното напускане на училище на ОУ „Христо Ботев”, с. Стожер, община Добричка е изработена в контекста на Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване, на предложената от Европейската Комисия „Стратегия за интелигентен устойчив растеж „Европа 2020” и на препоръките, направени във връзка с тях по отношение превенцията на социалното изключване и за по-добро образование и грижи в периода на ранното детство, насочени към осигуряване на всички деца на възможности за най-добър старт в живота.

Програмата кореспондира с темата за включващото образование като предпоставка за предотвратяване на социалното изключване.

Базира се на основни принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;
- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретният ученик в много по-голяма степен, отколкото ученикът да се адаптира към системата;
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми;
- Възгледите и мнението на ученика трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Ученикът следва да бъде стимулиран да участва активно в образователния процес;
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и

формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е изработена в контекста на :

- изводите в Заключения на Съвета на Европа относно ролята на културата в борбата с бедността и социалното изключване (2010/С 324/03);
- заключения на Съвета от 18 ноември 2010 година относно ролята на спорта като източник и двигател за активно социално приобщаване;
- Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване, на предложената от Европейската Комисия „Стратегия за интелигентен устойчив растеж „Европа 2020”
- превенцията на социалното изключване и по-добро образование и грижи в периода на ранното детство, насочени към осигуряване на всички деца на възможности за най-добър старт в живо, в съответствие с Националната стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система /2013-2020/.

Приемаме, че достъпът, участието и възпитанието в областта на културата и спорта могат да играят важна роля в борбата със социалното изключване, за насърчаване на по-широко социално приобщаване като благоприятстват личностното развитие.

1.Необходимост от училищна програма

- Необходимост от въвеждане на система в дейностите по превенция на ранното напускане на училище
- Необходимост от готовност за посрещане на нови предизвикателства, свързани с предпоставки за ранното напускане на училище (социални и икономически фактори, процеси на миграция, честа смяна на местоживеенето и др.)

2. Мисия и Визия на училището по отношение на превенция на ранното напускане на училище

Цялостната училищна политика се основава на:

Мисията на ОУ „Христо Ботев”, с. Стожер, община Добричка: чрез гъвкаво и личностно-ориентирано обучение:

- учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности;
- да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество;
- да развиват творческите си заложби и способности;
- да изградят умения и навици за здравословен начин на живот;
- училището да се утвърди като конкурентноспособен и привлекателен център за всички деца от района, подлежащи на задължително обучение.

Визията на ОУ „Христо Ботев”, с. Стожер, община Добричка: като училище, осигуряващо ефективна, качествена и достъпна подкрепа за деца и ученици, застрашени от ранно напускане на училище, която осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот.

- Разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците – клубове по интереси и работа по проекти;
- Съчетаване на класноурочни, извънурочни и извънкласни форми на обучение и възпитание;
- Висококвалифицирани и мотивирани учители, работещи като екип от отговорни и развиващи се личности, проявяващи толерантност, загриженост и зачитане на човешкото достойнство;
- Работа с изяви в различни области деца /спорт, изобразително изкуство, танцови изяви;
- Работа с деца в неравностойно социално положение;
- Работа с деца с хронични заболявания и поведенчески проблеми;
- Работа с деца с различна етническа принадлежност;
- Уютна и функционална образователна среда.

3. SWOT анализ

3.1.Силни страни:

- Квалифицирани учители
- Интерактивни методи на обучение, използване на ИКТ
- Извънкласни дейности
- Възможности за изява в различни области
- Създаване на приятелска среда
- Модернизирана материална база
- Работа по проекти, клубове по интереси
- Целодневно обучение I –IV клас
- Безплатни закуски I-IV клас
- Безплатни учебници I-VII клас
- Извършване на редица дейности по превенция на ранното напускане на училище
- Подходящи Избираеми учебни часове

3.2. Слаби страни

- Неусъвършенстван регистър на ученици, застрашени от ранното напускане на училище
- Недостатъчна роля на ученическото самоуправление за създаване на подкрепяща среда за ученици, застрашени от ранното напускане на училище
- Недостатъчно ефективно взаимодействие училище – родители
- Голям брой извинени и неизвинени отсъствия на учениците, който е предпоставка за ранното напускане на училище
- Слаб родителски интерес и контрол върху редовното посещение на учебни

занятия

- Недостатъчно ефективно взаимодействие на училището с други институции, работещи по проблемите на преждевременното напускане на образователната система

3.3. Възможности

- кандидатстване по различни проектни предложения, насочени към финансиране на превантивността и ранно напускане на училище
- интерактивно обучение
- гражданско образование
- ранно идентифициране на децата в риск чрез проучване на потребностите и интересите на децата в риск
- нови форми за по – голямо ангажиране на родителите
- действено ученическо самоуправление
- разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми за мотивиране и задържане на децата, консултиране, професионално ориентиране и чрез активна работа със семейството
- поддържане на база данни, индивидуално портфолио, индивидуални програми за всяко застрашено дете
- периодична оценка и актуализиране на мерките
- разширяване на връзките с извънучилищните институции
- реинтеграция на напуснали образователната система ученици

3.4. Заплахи

- Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите
- Системно и периодично отсъствие на родителите от дома на учениците, поради търсене на работна реализация в чужбина
- Липса на родителски контрол, поради попечителство на възрастни хора /родственици – баба и/или дядо/ над учениците
- Неэффективни санкции по отношение на учениците
- Неизпълними санкции за родителите
- Нисък жизнен стандарт на семействата на учениците
- Проблеми в семействата, водещи до напускане на училище от ученици
- Липса на финансови възможности за подкрепа на застрашени от ранно напускане на училище
- Негативно влияние на приятелската среда, на „улицата”
- Липса на подкрепяща среда около училището
- Миграционни процеси, честа смяна на постоянното местоживее на семействата на учениците

4. Целева група

- Ученици от I до VII клас, които са застрашени от ранно напускане на училище по

различни причини – за които съществува обективен риск от социално изключване и липсват форми за социална подкрепа;

В по-общ смисъл целевата група включва всички ученици от училището като смисъл на превенция.

5. Стратегически въпрос

о Кои са причините за ранно напускане на училище и кои са правилните стратегии и мерки, за да се предотврати?

Причини за ранно напускане на училище

5.1 . Икономически причини:

- Безработица, ниски доходи, понижен жизнен стандарт на ромските семейства

5.2 Социални причини:

- Семейни причини /при учениците от ромски произход/;
- Нежеланието на родителите детето да ходи на училище, чувство на несигурност и страх от пътуване на ученика до учебно заведение в друго населено място, страх от отвлечане ;
- Липсата на подкрепяща среда около училището;
- Потребност от работа в дома, грижи за по – малки на възраст братя и /или сестри, роднини, близки;
- Конфликти в семейството, проблеми между родителите (развод, нови партньори на родителите, употреба на алкохол, физическо насилие и др.)
- Смяна на постоянното местоживееие на семейството, поради трудова миграция на родителите;
- Липса на родителски надзор и заинтересованост на родителите;
- Липса на мотивация за учене на децата от ромските семейства;
- Негативно отношение към образованието от страна на родителите и/или детето;
- Прекъсване на обучението, поради сключване на брак, раждане на дете;
- Слаба публични изяви на заложибите на децата;

5.3 Етнокултурни причини:

- Специфични етнически, религиозни и езикови измерения;
- Етнически вътрешногруппови норми предопределящи специфичните причини за преждевременно напускане на училище;
- Слаба заинтересованост на родителите за образованието на децата им;
- Липсата на адекватна комуникация с родителите на децата в риск;
- Академичният стил на учебните програми и големият обем от информация в урочните единици – трудни за ученици слабо владеещи СБКЕ;

5.2 Институционални причини:

- Липса на точни данни за броя на децата в задължителна училищна възраст;
- Липсата съдействие от институции относно подпомагане осигуряването на

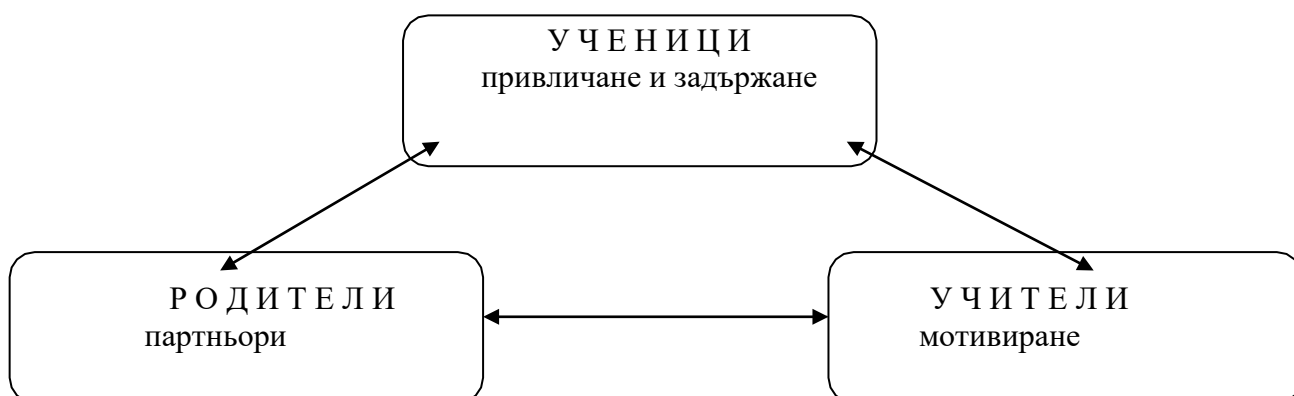
- присъствието на децата в училище;
- Липсата на регионална стратегия за работа с родителите на децата с асоциално поведение и превенция на ранното напускане на училище;

6.Цели на програмата

Обща цел: Обхват и задържане на децата в училище чрез създаване на подкрепяща среда; мотивация и формиране на положителна нагласа към учебния процес

Конкретни цели:

- Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност
  - *Индикатор за постигане – намаляване на неизвинени и извинени отсъствия*
- Създаване на положителни нагласи към учебния процес
  - *Индикатор за постигане – успеха на застрашените ученици*
- Изграждане на външна подкрепяща среда за превенция на ранното напускане на училище (подобряване на взаимоотношенията с институциите и родителите)
  - *Индикатор за постигане –подобряване микроклимата и част от конфликтите в училище*

7. Задачи и дейности за постигане на реални резултати

- Изработване и ежегодно актуализиране на регистър на застрашените от ранно напускане на училище

Регистърът се води от избран учител, по информация, подадена от класните ръководители

- Включване в плана на класните ръководители дейности за превенция на ранното напускане на училище
- Проучване чрез анкети и др. методи на желанията за участие на учениците в извънкласни дейности
- Сформиране на нови групи по извънкласни дейности в зависимост от желанията.

Класните ръководители и членовете на ученическия съвет мотивират застрашените от ранно напускане на училище да се включат в избрани от тях форми.

- Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите- партньори на училището
- Установяване на ефективен диалог училище - външни институции, имащи отношение по проблема
- Създаване от МО на класните ръководители - годишен училищен календар за извънкласни дейности и изяви

В календара се включват училищни конкурси и състезания, чествания, празници, ден на таланта и др. Мотивиране на застрашените от ранно напускане на училище ученици да се включват в зависимост от възможностите и подготовката си.

- Мотивиране на педагогическия персонал за допълнителна работа по превенция на ранното напускане на училище - провеждане на консултации и допълнителна лятна работа с ученици за достигане на ДОС
- Своевременно информиране на родителите и/или настойниците за допуснати отсъствия и успех на учениците
- Участие в проекти.